

DISSERTATIO ACADEMICA:
DE ORUM CUM MORTALIBUS
IMMEDIATE HABITA COMMERCIA
EX HOMERO ILLUSTRATA

SISTENS,

CUJUS

PARTEM III-TIAM,

CONS. AMPLISS. FACULT. PHILOS. ABOËNSIS,

PRÆSIDE

JOHANNES BONSDORFF,

Litter. Græcar. Profesf. Ord.,

PRO GRADU PHILOSOPHICO,

PUBLICÆ HONORUM CENSURÆ OFFERT

CAROLUS JOHANNES BOÿ,

Satacundensis,

In Audit. Med. die XII Junii MDCCCXIX.

h. v. m. s.

ABOË, TYPIS FRENCKELLIANIS.

DISENTAIO ACADÉMICA

DEONON CHM MORTALIBUS
IMMEDIATE HABITA CONNERGIA

EX HOMINO GLEUSTIATA

IN SISTENS

TANTUM INIAM

CONTRA DRESS HONOR HONOR ASSERVA

JOHANNNE BONSODORFF

CAROLUS JOHANNES BOG

IN AGRIC MIOI DE BEN JANI MEDICIN

dam concitasse (*y*): Neptunum, seni viro similem, dextra Agamemnonis prehensa, spem ipsi melioris in prælio fortunæ, quam qua eo usque frui sibi licuit, fecisse (*z*): Apollinem, sub Asii forma, Hectori, ad Scæas usque portas fugato, adstitisse, & ut jam in Patroclum furibundum irrueret, suaforem exstitisse & auctorem, eoque pacto, cum dictis quoque paruisset Hector, Patroclum tandem fuisse interfectum (*a*): Neptunum atque Minervam, mortali specie, suafisse Achilli, ne Xanthum inundantem curaret, verum hostes fugientes insequi pergeret (*b*): Irin, Deorum celerem Nunciam, nunc Polites forma conspicuam, Trojanos de Græcorum adventu, nunc Laodices sub specie, Helenam de singulari, quam Paris & Menelaus ingresfuri erant, pugna, certiores fecisse (*c*): Mercurium, filii Polyctoris sub specie, Priamo, ad castra Græcorum per silentium noctis tendenti, obviam factum, se viæ ducem præbuisse atque comitem (*d*): Minervam,
ad-

y) Il. V: 461 f., 784 f., XIII: 43 f., 206 f., XVII: 70 f.,
322 f., 544, 582 f., XX: 79 f.

z) Il. XIV: 135 f.

a) Il. XVI: 712 f.

b) Il. XXI: 288 f.

c) Il. II: 786 f., III: 121 f.

d) Il. XXIV: 334 f.

adscita Mentis (Regis Taphiorum, qui, hospes quondam Ulyssis, ipso absente, ad Ithacam appulerat) forma, non modo spem Telemacho, quod cito rediturus esset pater, excitasse, verum etiam variis eidem adfuisse consiliis (e): eandem Deam, sub specie Mentoris (viri cum Ulyssse conjunctissimi, qui suæ curæ, ex voto Ulyssis ad Trojam proficiscentis, commissam habuit ejus familiam, ipseque Telemacho, iter ad Pylum facienti, fidelis erat comes (f), Telemachum, consulendo, admonendo, instruendo, corrigendo, adjuvasse (g); virginis vero habitu Ulyssis obviam, viam monstrasse ad Regiam Alcinoi, bonaque ipsi ceterum, quo benigne atque hospitaliter a Rege exciperetur, dedisse consilia (h); itemque, humana sub imagine, locum, ad quem usque, multo longius quam Phæaces, discum projecisset Ulysses, signasse (i); ut &, opilionis forma præditam, Ulyssis, Ithacam appulso, ubinam gentium esset, indicasse (k): Deum immortalem, Mentori simillimum, Ulyssis, dum procis interficiendis esset occupatus, adstitisse (l):

Mi-

e) *Od. I: 105, 200 f.*

f) *Od. II: 225 f.*

g) *Od. II: 267 f., 399 f., III: 14 f., 75 f., 230 f.*

h) *Od. VII: 19 f.*

i) *Od. VIII: 193 f.*

k) *Od. XIII: 221 f.*

l) *Od. XXIV: 442 f.*

Minervam, ejusdem Mentoris sub specie, Ulyssi quoque, cum Ithacensium sedatum prodiret seditionem, advenisse auxilio (*m*): immo, Deam hancce Trojanis inimicam, non solum, sub specie Laodoci, Pandaro, ut Menelaum sagitta peteret (eaque ratione flammam belli denuo excitaret), suasisse (*n*), verum etjam, sub specie Deiphobi, Hectori consilium (re vera, ut eventus docuit, pessimum), Achilem manendi & irruentem excipiendi, attulisse (*o*). — Ubi vero Dii apud Homerum pugnae feruntur participes, nulla imaginis, qua usi fuerint, mentione facta, vel in his locis homines haud raro videntur intelligendi. Referente ex. gr. Homero: Diomedem Veneri, cum in eo esset ut filium dilectum Æneam, graviter ab ipso percussus, protegeret & e praelio deducendum curaret, vulnus in manu inflixisse, tandemque Apollini, postquam Dea filium remisisset seque ipsam subduxisset, contigisse Heroem eripere & ab impetu Diomedis insequentis vindicare (*p*): Minervam vero, curru juxta Diomedem conscenso, scuticam corripuisse & habenas, equosque in Martem direxisse; hunc autem quam primum assecuti fuissent, rem bene adeo cessisse, ut Diomedes Martem vulnerarit (*q*);
quis

m) Od. XXIV: 501 f.

n) Il. IV: 78 f.

o) Il. XXII: 226 f.

p) Il. V: 311 f.

q) Il. V: 826 f.

quis unquam dubitet, his Deorum Dearumque nominibus, non Deos cælestes, aut etjam familiares genios (quæ quondam AMMIANI MARCELLINI (r) erat opinio), sed viros fortes atque cordatos, significari, licet, quinam fuerint, aut ad Poëtæ non pervenerit memoriam, aut propius definire neglexerit. Pariter quoque, cum apud Homerum legimus: Neptunum extraxisse hastam Achillis e clypeo Æneæ, eamque ante pedes Achillis collocasse (s): Minervam item reddidisse, & Achilli, hastam frustra in Hæctora conjectam (t), & Diomedi, manibus elapsam scuticam (u): eandem Deam Pyliis de hostili Eleorum exercitu adventante nuntium attulisse (v): Irin nuntiasse, Achilli, quod cadaver Patrocli periculo jam subesfet auferri ab Hæctore (x), itemque Priamo, quod sibi liceret Achillem adire & de redemptione Hæctoris transigere (y); quis dubitaverit, his, ut & aliis bene multis, locis, veros homines (Præcones fortassis, *Jovis atque hominum nuncios* (z), locis postremis) esse intelligendos, & quidem tanto

---

r) *Reg. gestar.*, L. XXI: C. XXVIII.

s) *Il.* XX: 322 f.

t) *Il.* XXII: 276 f.

u) *Il.* XXIII: 380 f.

v) *Il.* XI: 713 f.

x) *Il.* XVIII: 166 f.

y) *Il.* XXIV: 171 f.

z) *Il.* I: 534, VII: 274.

tanto majori jure, quod vel ignotos homines per se, ubi aut externa forma cultuque, aut virtute quadam, præstiterint, inprimis repente & ex improvise advenientes erronee atque hospites, ut Deos sibi haud raro fixerat superstitione Græcanica, perinde ac hospites incogniti, secundum Orientalium philosophiam, Angelorum nomine venerant (a). Ipse namque Homerus commemorat: dubium fuisse Ulysses, utrum Nauficæ, Regis Alcinoi filia, quam, sibi prorsus ignotam, supplex appropinquavit Dianæque, forma, statura & oris habitu, simillimam duxit, aliqua esset immortalium, nec ne (b): Politen, cum ad Circes domicilia venisset vocemque feminæ pulchre intus canentis audiisset, dubitasse, an Deam canentem audiverit, an feminam (c): Tele-

E

machum

---

a) Immo TERTULLIANUS *Apologet.* C. X. humanæ meminisse consuetudinis, qua ignoti, vel ex inopinato apparentes, de coelo supervenissee dicuntur. Tacemus, vel nostris auribus familiarem esse vetustam hancce loquendi consuetudinem.

b) *Od.* VI: 149. — Haud itaque mirabimur, senes Trojanorum, uti Helenam ad turrim venientem animadvertissent, eam vultu immortalibus Deabus similem judicasse (*Il.* III: 156 f.), atque Castianiram quoque, ob pulchritudinem suam, Deabus corpore similem vocari (*Il.* VIII: 305). — Immo gressus facilitate Dii, ex philosophia antiquorum, eminebant. Agnoverat sc. Ajax, Oilei filius, Neptunum (sub specie Calchantis) e facili gressu (*Il.* XIII: 70 f.).

c) *Od.* X: 226 f. coll. 254 f.

machum habuisse Mentem modo laudatum, qui hospes, Telemacho ignotus, ad domum venerat Ulyssis, pro Deo, & quidem Minerva (*d*); quod idem de Mentore, prudentissimo Telemachi ad Pylum comite, Nestor quoque opinatur (*e*): Nausicaam, veritam, ne vijioris fortis homines, ubi Ulysem se ad domum patris comitantem animadverterint, sibi approbriio dicerent, ipsam noctam fuisse quendam, qui se duceret, aut hospitem, aut errantem, aut Deum e caelo delapsum, Ulyssi injunxisse, ut, propius ad urbem cum jam pervenisent, a tergo relictus, nonnisi postquam Nausicaam cum suis ancillis regiam attigisse conjecerit, ipse tandem accederet (*f*): quin & ipsum Alcinoium, quum advenisset Ulysses, hæsitasse, utrum eum ut Deum suspiceret, an mortalium haberet numero (*g*): immo procos Penelopes Antinoium, qui infelicem erronem (Ulysem puta) percussisset, eo ex capite objurgasse, quod nondum liqueret, si vel aliquis esset Deorum caelestium, quippe Dii, hospitibus similes peregrinis, quaecunque formam & speciem admittendi facultate gaudentes (*h*),
ver-

d) Cffr. *Od. I: 323, 420, 444, II: 262.*

e) *Od. III: 371 f.*

f) *Od. VI: 255 f.*

g) *Od. VII: 199.*

h) Hinc neque mirum est, Telemachum, quum patrem Ulysem (adhuc sibi ignotum) decentiori forma & vestimentis,

versentur per urbes, hominum insolentiamque probitatemque inspecturi (i). Sed hæc hæctenus.

Quod denique ad immediatam immortalium cum mortalibus per somnia communionem attinet, observasse non pœnitet, omnes omnino gentes antiquas, quia imagines per phantasiam sive vigilantibus sive dormientibus oblatas ex ipsis, animo infitis, facultatibus, imaginandi præcipue fingendique, derivare non intellexerant, imagines istas ut vera, extra hominem posita, divinitus immissa, futurasque adeo res spectantia, objecta sibi concepisse, auresque hinc prophetis somniorumque interpretibus, qui & magno tum temporis oberrabant numero, dedisse facillimas; pergente autem tempore nonnisi inexpectata & extraordinaria somnia ut *ἑορνεύσα* vel *ἑορνεύματα* (k) considerasse. Quum itaque

---

quam antea, præditum atque ornatum adspexisset, usque adeo oblituisse, ut non jam mortalem, sed Deum quendam, sibi apparuisse crediderit, nec nisi ægre admodum, ab errore, dum se ut patrem revelavit Ulysses, revocari potuerit (*Od. XVI. 178 f.*).

i) *Od. XVII. 483 f.*

k) Cfr. PLUTARCHUS *de placitis philosophorum* L. V. C. II. ARTEMIDORI *oneirocritica* L. I. C. VI. (sec. Edit. Reiffianam), *Liber Jesu Siracidis* C. XXXI, (sec. alios C. XXXIV.) v. 1 — 2.

que apud Homerum, ex cuius item philosophia *ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστίν* (l), relatum legimus: ipsum somnium, ex mandato Jovis, dormienti adfuisse Agamemnoni, eique, sub specie Nestoris, ut copias jam omnes armaret, quia Trojam tandem ex decreto Jovis esset capturus, persuasisse (m): Minervam effinxisse idolum, Iphthimæ, sorori Penelopes, simillimum, illudque ad Penelopen, gravi ob filii Telemachi inopinatum discessum dolore correptam, jam vero dormientem, consolandi gratia misisse; hanc autem, somno experrectam, quia ad auroram supervenerat somnium, consolatione ista levatam fuisse speque revivendi filii impletam lætissima (n): eandemque Deam, forma filię Dymantis admissa, Nausicæ dormienti apparuisse in somno, & ut vestes, simul ac aurora illuxerit, egrederentur lavatum, suasisse (o); — in his quidem & quæ ejusdem sunt

l) *Il. I: 63.*

m) *Il. II: 5 f.*

n) *Od. IV: 795 f.* — *νυκτὸς ἀμολγῶ* v. 841. crepusculum, non vespertinum, sed matutinum significare videtur; tempore namque matutino vera, ex opinione antiquorum, cernebantur somnia: unde OVIDIUS *Heroidum Ep. XIX: v. 95 & 96.* "namque sub auroram, jam dormitante lucerna, — somnia, quo cerni tempore vera solent". Cfr. MOSCHII *Europa v. 5*, itemque ARTEMIDORUS *L. c. C. VII.*

o) *Od. VI: 2 f.*

sunt generis relationibus frustra omnino aliud quidquam, quam visa somniorum naturalia, ad seculi genium exposita, quæserimus.

§. III.

Summa ergo dictorum huc redit: Homericas de immediato Deorum cum mortalibus, tam simplici, quam symbolico, commercio narrationes non nisi respectu ad veterum Theosophiam seculique Trojani & Homericæ præjudicia atque genium habito esse interpretandas, nulloque hinc pacto res vel præter, vel supra, vel contra naturam & rationem involvere. — Valebit autem hoc, non solum de rerum momentis, quæ fama Homerus acceperit, verum etiam de iis, quæ ad probabilitatem poëticam, pro sui temporis genio, sinxerit. Quod si enim quis unquam Poëta Horatianum illud præceptum (p):

"Famam sequere & sibi convenientia finge"

expleverit, Homerus suo certe in hac parte exemplo aliis præluxisse censendus. — Ut vero *opinionum commenta delet dies, naturæ judicia confirmat* (q), ita neque quisquam, cui sanum est sinciput, nostro jam ævo, quo *εις ανδρα τελειον* humanum genus excrevisse merito dixeris, quod Homero reliquisque antiquis Scriptoribus veri videbatur simile, probabile duxerit.

---

p) *Art. poët. v. 119.*

q) *CICERO de nat. Deor. L. II. C. II.*

